
	<p style="text-align: center;"> МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ </p>	
---	---	---

Назва курсу	Нормування праці
Викладач	Левченко Анна Олександрівна, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний телефон	+380997285766
E-mail	Lao18057@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Ефективність засвоєння дисципліни підвищиться, якщо здобувач попередньо засвоїть курси «Основи менеджменту», «Економіка праці та соціально-трудова відносини»

1. Мета і завдання дисципліни:

Метою дисципліни "Нормування праці" є формування комплексу теоретичних знань і вмінь щодо розробки та здійснення ефективної організації нормування праці на підприємствах.

2. Завдання вивчення дисципліни:

- сформувати у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань про організацію нормування праці;
- визначення теоретико-методичних засад організації нормування праці на підприємствах;
- сформувати у здобувачів практичні навички і вміння самостійно досліджувати та аналізувати ефективність використання робочого часу на підприємстві;

- сформуванати у здобувачів практичні навички щодо використання нормативних матеріалів для створення технічно-обґрунтованих норм праці;
- навчити застосовувати економіко математичні методи для створення технічно обґрунтованих норм;
- встановлювати технічно обґрунтовані норми праці для різних категорій працівників;
- сформуванати навички з самостійної оцінки економічної ефективності оновлення норм праці;
- навчити визначати якість норм праці.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- предмет, метод та завдання курсу;
- сутність і значення нормування праці;
- роль та призначення нормування в організації та оплаті праці;
- умови праці;
- режими праці та відпочинку;
- об'єкти нормування праці;
- аналіз трудового процесу і витрат робочого часу;
- методи вивчення витрат робочого часу;
- технічні засоби для вивчення витрат та аналізу ефективності використання робочого часу;
- нормативні матеріали для визначення норм праці;
- методи створення трудових нормативів;
- норми затрат праці;
- методи нормування і способи встановлення норм;
- організацію нормування праці на підприємстві;
- напрями раціоналізації трудового процесу.

Вміти:

- оцінити рівень ефективності використання робочого часу на підприємстві, побудувати баланс робочого часу;
- визначати норму виробітку та норму часу;
- визначати норму штучного часу;
- визначати норму штучно-калькуляційного часу;
- визначати норму часу на партію деталей;
- порівняння фактичних та нормативних витрат робочого часу, розробка напрямів раціоналізації трудового процесу;
- оцінити рівень технічної обґрунтованості та якість норм;
- розрахувати економічну ефективність від оновлення норм, та ін.

набути соціальних навичок(soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію з питань організації нормування на підприємстві;

- взаємодіяти в професійному середовищі з питань організації нормування, вдосконалення організації та раціоналізації методів і прийомів праці.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоритичні основи нормування праці

Тема 1. Сутність, принципи та значення нормування праці.

Тема 2. Організація нормування праці на підприємстві.

Тема 3. Об'єкти нормування праці.

Тема 4. Трудомісткість продукції та планування трудових процесів на підприємстві

Тема 5. Вивчення витрат робочого часу

Тема 6. Умови та режими праці

Змістовий модуль 2. Організація нормування праці на підприємстві

Тема 7. Методи нормування і способи встановлення норм праці

Тема 8. Нормативні матеріали для встановлення норм праці.

Тема 9. Робоча методика створення нормативних матеріалів

Тема 10. Організація нормування на підприємствах.

Тема 11. Методи заохочення працівників щодо зниження трудомісткості і роботи за прогресивними нормами.

Тема 12. Аналіз якості норм.

Тема 13. Вдосконалення нормування праці на підприємствах

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Багрова І. В. Нормування праці : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.

реком. МОНУ Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 212 с.

2. Безпалько О.В. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч. посіб. К.: Кафедра, 2020. 310 с.

3. Ведерніков М. Д., Чернушкіна О. О. Нормування праці : навч. посіб. рек. МОНУ. Львів : Новий Світ, 2011. 372 с.

4. Дячун О. В. Організація, нормування та оплата праці : навч. посіб. для студ. екон. спец вищ. навч. закладів реком. МОНУ Львів : Афіша, 2001. 224 с.

5. Економіка праці і соціально-трудова відносина: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В. Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с

6. Економіка праці й соціально-трудова відносина : навч. посіб. / [І. Б. Скворцов та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. Б. Скворцова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 265 с.

7. Економіка праці: навчальний посібник [електронний ресурс] /за [заг. ред. Г.В. Назарової]. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.

8. Економіка і нормування праці: Посібник для самостійного вивчення предмета / Укладач Рінкман В.І. Лозова. ЛФ ХДАДТ, 2017. 106 с.

9. Комарницький І. М., Комарницька Г. О. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник. Хмельницький : Цюпак, 2016. 423 с.

10. Кучеренко С.Ю., Леваєва Л.Ю. Особливості організації та нормування праці в Україні. Економічний вісник університету. 2019. № 40. С. 96–101.

11. Нормування праці: навч.-практ. посіб. для студ. вищ. навч. закл. реком. МОНУ / Н. І. Верхоглядова, Д. М. Ядранський, Ю. В. Лисенко, Я. Я. Слабко. Київ: ВД "Професіонал", 2009. 368 с.

12. Організація та нормування праці [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Г.В. Назарова, О.В. Іванісов, А.В. Семенченко. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 357 с.

13. Оленіч Є. І., Чернов В. І. Нормування праці : Навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. Київ : КНЕУ, 2000. 148 с.

14. Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2021 рік (від 12.08.2020 № 3501- 06/219) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3501915-20#Text>

15. Позднякова Л.О, Котик В.О., Котик В.В. Нормування праці: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 100 с.

16. Рижиков В. С., Єрмоменко В. О., Коваленко Г.О. Основи нормування праці : Навч. посібник для внз Київ : Центр навч. літ., 2006. 189 с.

17. Серединська, В. М., Загородна О. М., Спільник І.В. Аналіз системи нормування праці на підприємстві. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2015. Том 19. № 2. С. 136-147.

18. Червінська Л.П. Економіка праці. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 288 с.

19. Aranchiy V., Zoria O., Yasnolob I., Zorya S., Gorb O., Mykolenko F., Dyvnych O., Chumak V., Brazhnyk I. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural Areas. *Journal of Environmental*

Management and Tourism. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330.

20. Breza, Emily, Supreet Kaur, and Yogita Shamdasani. (2021) Labor Rationing. *American Economic Review*, 111 (10): 3184-3224. DOI: 10.1257/aer.20201385

21. Mykolenko I. Part 2. Transformation of approaches to the management of socio-economic systems. *Konwerje społeczno-economiczne wspolczesnego społeczeństwa social and economic changes of contemporary socioety* : monograph. Opole, 2017. P. 124-129.

22. Robert S. Smith, Ronald G. Ehrenberg *Modern Labor Economics: Theory and Public Policy* (12 ED). London: Pearson Education, 2021. 688 p

Інформаційні ресурси

1. Горбатюк К.В. Шляхи удосконалення нормування праці в Україні [Електронний ресурс] / Горбатюк К.В. / - Режим доступу: <http://www.confcontact.com/2007nov/gorbatyuk.htm>

2. Нормування виробництва, Суть і значення нормування праці, Економіка праці та соціально-трудові відносини - Грішнова О.А. [Електронний ресурс] / Грішнова О.А / - Режим доступу: http://libfree.com/183978976_ekonomikanormuvannya_pratsi.html

3. Методи нормування праці. [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://studentam.net.ua/>

4. Норми і нормативи праці.. [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://www.refine.org.ua>

5. Організаційні типи виробництва. [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://library.if.ua/book/>

6. Організація праці та її форми. . [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://library.if.ua/book/>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.